

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2008-1-76 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 08-43/584-217
Karar Tarihi : 3.7.2008

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

10 **Başkan** : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Tuncay SONGÖR, Süreyya ÇAKIN, Mehmet Akif ERSİN,
Dr. Mustafa ATEŞ, İsmail Hakkı KARAKELLE

B. RAPORTÖRLER: Abdulgani GÜNGÖRDÜ, Mehmet Akif KAYAR, İsmail Yücel ARDIÇ, Özgür BAL, Metin PEKTAŞ, Fatma ATAÇ, Şamil PİŞMAF

**C. BAŞVURUDA
BULUNAN**

20 :- Resen
- İsminin saklı tutulmasını talep etmiştir.
- Antalya Ticaret ve Sanayi Odası
- Gürbüz MERCAN
- Bestami YILMAZ
- Selahattin AĞIRMAN
- Mesut SÜREN
- O. Burak ÇAM

D. HAKKINDA ÖNARAŞTIRMA

30 **YAPILANLAR** :- İçdaş Çelik Enerji Tersane ve Ulaşım Sanayi A.Ş.
Güneşli Mah. Devekaldırımı Cad.No:2 Bağcılar - İstanbul
- Habaş Sınai ve Tıbbi Gazlar İstihsal Endüstrisi A.Ş.
Soğanlık Fuat Paşa Sok. No:26 Kartal - İstanbul
- İskenderun Demir Çelik Fabrikaları A.Ş.
31319 İskenderun-Hatay
- Çolakoğlu Metalurji A.Ş.
Kemeraltı Cad.Karaköy Ticaret Merkezi No:24
Karaköy-İstanbul
40 - Diler Demir Çelik Endüstrisi Sanayi ve Ticaret A.Ş.
Tersane Cad. No:46-48 Diler Han Karaköy - İstanbul
- Ege Çelik Endüstrisi Sanayi ve Ticaret A.Ş.
Büyükdere Cad. Kasap Sok. Santa İş Mrk. Kat:5, İstanbul
- Kroman Çelik Sanayii A.Ş.
Osmangazi Mah. Aşıroğlu Cd. No:175 Çayırova
Gebze - Kocaeli
- Kaptan Demir Çelik Endüstrisi ve Ticaret A.Ş.
Barbaros Bulvarı No:29 Beşiktaş - İstanbul
- İzmir Demir Çelik Sanayi A.Ş.
Şair Eşref Bulvarı No:23 35210 İzmir
50 - Kardemir Karabük Demir Çelik Sanayi ve Ticaret A.Ş.
Kardemir Demir Çelik Tesisleri Karabük

- 60
- Yazıcı Demir Çelik Sanayi ve Ticaret A.Ş.
Tersane Cad. No:46-48 Diler Han Karaköy - İstanbul
 - Ekinciler Demir ve Çelik A.Ş.
Büyükdere Cad. No:71 Nurol Plaza B Blk. Kat:13
Maslak - İstanbul
 - Çebitaş Demir Çelik Endüstrisi A.Ş.
Rıhtım cad. No:60 Çelik İş Hanı Kat: 5 Kadıköy - İstanbul
 - Nursan Metalurji Endüstrisi A.Ş.
Payas Organize Sanayi Bölgesi No:3 Payas - Hatay
 - Erege Metal Demir Çelik Sanayi ve Ticaret A.Ş.
Yeni Foça Yolu 2.km. Aliağa-İzmir
 - Yeşilyurt Demir Çekme Sanayii ve Ticaret Ltd. Şti.
Tekkeköy Sanayi Bölgesi - Tekkeköy / Samsun
 - Cer Çelik Endüstrisi A.Ş.
Rıhtım Cad. İzettin Sokak. Polat İşhanı No.2 Kat. 5
Kadıköy - İstanbul
 - Sivas Demir Çelik İşletmeleri A.Ş.
Sivas-Kayseri Yolu Üzeri 23.Km Körtuzla Mevki-Sivas

70

 - Asil Çelik Sanayi ve Ticaret A.Ş.
42. Ada Gardenia Plaza 7/1 Ataşehir Kadıköy-İstanbul
 - Çemtaş Çelik Makine Sanayi ve Ticaret A.Ş.
Organize Sanayi Bölgesi A.O.S.Bulvarı No: 3 Bursa
 - Demir Çelik Üreticileri Derneği
Cinnah caddesi Alaçam Sokak No : 1 / 24
Çankaya-Ankara

80 **E. DOSYA KONUSU: Uzun Demir Çelik Ürünleri Pazarında son dönemlerde meydana gelen fiyat artışlarının birlikte yapılması suretiyle 4054 sayılı Kanunun ihlal edildiği iddiaları.**

F. İDDİALARIN ÖZETİ:

- 90
- 4.1.2008 tarihinde 50 sayı ile Kurum kayıtlarına intikal eden başvuruda, Çolakoğlu Metalurji A.Ş. firmasının İstanbul Anadolu Yakasında hakim durumda bulunduğu, 1.10.2007 – 3.1.2008 tarihleri arasında bu firmanın hammadde giriş fiyatlarındaki artışın %8 olmasına karşın mamul madde fiyatlarının %29 oranında arttığı, bu fiyat artışının bölgede faaliyet gösteren teşebbüslerce de takip edildiği ileri sürülmüştür.
 - Antalya Ticaret ve Sanayi Odasının (ATSO), Rekabet Kurumu kayıtlarına 02.05.2008 tarih ve 2711 sayı ile intikal eden [28.4.2008 tarihli ve B20.3791 sayılı] yazısında; ATSO 5. Grup Meslek Komitesinin (İnşaat Mühendisleri) Nisan ayı toplantısında, inşaat sektörünü yakından ilgilendiren demir fiyatlarındaki ani, gereğinden fazla ve düzensiz yükselişin inşaat piyasasını olumsuz yönde etkilediği, demir fiyatlarına gelen zammın elektrik, akaryakıt ve işçilik ücretlerine göre çok fazla olduğu, bu durumun sektörü zora sokarken haksız kazanca da neden olduğu belirtilmiştir.
 - Kurum kayıtlarına 28.04.2008 tarih ve 2550 sayı ile intikal eden, Gürbüz MERCAN adlı şahsın şikayet dilekçesinde; mevcut enflasyon oranına rağmen sektördeki firmalarca demir fiyatlarına %80 oranında zam yapıldığı öne sürülmüştür.

100

 - Bestami YILMAZ tarafından yapılan ve Rekabet Kurumu kayıtlarına sırasıyla 01.05.2008 ve 06.05.2008 tarih ve 322 mükerrer sayı ile giren 29.04.2008 ve

02.05.2008 tarihli şikayet dilekçelerinde; Türkiye’de hurda alıcı konumunda bulunan firmaların, yurtdışından gelen hurdayı 1.000 YTL’ye mal etmekteyken, yerli hurdacıardan alınan hurdaya 400 YTL ile 650 YTL arasında değişen miktarlarda fiyat verdikleri, bu şekilde yerli hurdacıardan temin edilen hurdaları %300'lere varan karlarla işledikleri iddia edilmiştir.

110 - Selahattin AĞIRMAN tarafından gönderilen ve Kurum kayıtlarına 06.05.2008 tarih ve 2770 sayı ile intikal eden yazıda; 2 ay içerisinde demir fiyatlarının 900 YTL’den 1850 YTL’ye çıktığı, bu nedenle Türkiye genelinde inşaatların durma noktasına geldiği bildirilmiştir.

120 - Rekabet Kurumu kayıtlarına 26.05.2008 tarih ve 3260 sayı ile intikal eden, Mesut SÜREN adlı şahsın şikayet dilekçesinde; yılın ilk 4 ayındaki enflasyon gerçekleştirmelerine yer verilmiş, söz konusu oranlara rağmen aynı dönemde demir fiyatlarının %100’e varan oranda arttığı, dolar kuru veya yurt dışı piyasalar fiyatlarında bu denli bir artış bulunmadığı, dolayısıyla mevcut koşulların yaşanan fiyat artışının suni ve spekülatif amaçlı olduğunu gösterdiği bildirilmiş ve bu durumun üretici firmaların birlikte hareket ettikleri kuşkusuna yol açması nedeniyle Rekabet Kurumunun konuyu incelemesi talep edilmiştir.

130 - Yine O. Burak ÇAM tarafından gönderilen ve 03.06.2008 tarih ve 3462 sayı ile Kurum kayıtlarına giren şikayet dilekçesinde de; ana hammadelerinin çelik olduğu, çelik fiyatlarına son aylarda gelen %100'lük zam nedeniyle müşterilerini kaybeder konuma geldikleri, sektörde fiyat belirleyici konumundaki Kardemir’in 10 Mayıs tarihinde belirlediği kütük fiyatı 775 ABD Doları iken piyasada 1150 ABD Doları fiyatla kütük satıldığı, Kardemir’den kütük alamayan çelik üreticilerinin, haddehanelerin durmaması için Kardemir’den kütük alabilen kişi veya kuruluşlardan kütük alarak üretim yapmak zorunda kaldıklarını belirtmiş, durumun Kurumumuzca incelenerek gereğinin yapılması talebi dile getirilmiştir.

140 **G. DOSYA EVRELERİ:** Rekabet Kurulunun 9.5.2007 tarihli ve 07-39/434-M kararı üzerine, Araştırma Dairesi Başkanlığı – İktisadi Araştırmalar Müdürlüğü tarafından hazırlanan “Ocak 2004-Ekim 2006 Döneminde İç Piyasada Uzun/İnşaat Demiri Fiyat Hareketleri Üzerine Tespit ve Analizler” başlıklı çalışmaya ilişkin, 1. Daire Başkanlığı tarafından hazırlanan 21.6.2007 tarihli ve 2007-1-76/BN-07-HHÜ sayılı Bilgi Notu; 4.7.2007 tarihli Kurul toplantısında görüşülmüş ve 6 ay süre ile iç piyasada uzun inşaat demiri fiyat hareketlerinin 1. Daire Başkanlığı tarafından izlenmesine, izleme sonucunda Araştırma Dairesinin ilgili raporu da değerlendirilmek suretiyle hazırlanan ayrıntılı raporun, bir öneri ile Kurul gündemine getirilmesine 07-56/628-M sayı ile karar verilmiştir.

150 Diğer taraftan 4.1.2008 tarihinde 50 sayı ile Kurum kayıtlarına intikal eden başvuruda, Çolakoğlu Metalurji A.Ş. firmasının İstanbul Anadolu Yakasında hakim durumda bulunduğu, 1.10.2007 – 3.1.2008 tarihleri arasında bu firmanın hammadde giriş fiyatlarındaki artışın %8 olmasına karşın mamul madde fiyatlarının %29 oranında arttığı, bu fiyat artışının bölgede faaliyet gösteren teşebbüslerce de takip edildiği ileri sürülmüştür.

Rekabet Kurulunun 4.7.2007 tarihli ve 07-56/628-M sayılı kararı üzerine hazırlanan ve yukarıda anılan başvuruyu da aktaran 18.4.2008 tarihli ve 2007-1-76/İİ-08-AG sayılı İlk

İnceleme Raporu, Kurulun 24.4.2008 tarihli toplantısında görüşülmüş ve “uzun demir çelik ürünleri” pazarına yönelik olarak önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir.

H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ: İlgili raporda;

- Uzun demir çelik ürünleri fiyatlarında son dönemlerde önemli fiyat artışları yaşanmasına karşın, bu fiyat artışlarının ilgili pazarda faaliyet gösteren teşebbüsler arasında 4054 sayılı Kanunu ihlal eden herhangi bir anlaşma ve/veya koordinasyon sonucu meydana geldiğini işaret eden herhangi bir bilgi ve belgeye rastlanılmadığından; 4054 sayılı Rekabetin korunması Hakkında Kanununun 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek bulunmadığı,
- Bu kapsamda yapılan şikayetlerin tümünün reddedilmesi gerektiği,

ifade edilmektedir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. İlgili Pazar

I.1.1. İlgili Ürün Pazarı

Çelik ürünlerini uzun ürünler, yassı ürünler ve vasıflı (kaliteli) ürünler olmak üzere, temelde üç gruba ayırmak mümkündür. Uzun ürünler grubunda nervürlü inşaat demiri, filmaşın, çubuk, tel ve profillerden oluşan ürünler yer almaktadır. Bu ürünler genelde inşaat ve yapı sektörleri tarafından tüketilmektedir. Yassı ürünler ise, özellikle otomotiv, beyaz eşya, gemi yapımı ve ambalaj sektörlerinin girdisi durumundadır. Vasıflı çelik de uzun ürünlerin bir alt sınıfı olarak değerlendirilebilmekle birlikte; kalitesi, kullanım amaçları ve üretim süreci bakımından uzun ve yassı ürünlerden ayrılmaktadır. Vasıflı çelik ürünlerinin farklı özellikleri göz önünde bulundurulmakla birlikte, genel olarak uzun demir çelik ürünlerinin bir alt pazarı olarak değerlendirilmiştir.

Uzun Demir Çelik Ürünleri:

Demir cevheri veya hurdadan üretilen sıvı çelik, kalıplara dökülerek ingot, blum ve kütük ara ürünleri elde edilmektedir. Bu ara ürünler haddehanelerde haddelenerek uzun ürünler elde edilmektedir. Uzun demir çelik ürünlerinin başlıca çeşitleri aşağıda sayılmaktadır:

Kütük: Külçe döküm, sürekli döküm veya sıcak haddeleme yolu ile elde edilen, bir kenarı 140 mm'den az olan, yarı mamul malzemeleridir.

Nervürlü İnşaat Demiri: 6 ila 32 mm. arası çaplarda üretilen nervürlü inşaat demirinin 6, 8 ve 10 mm. çapında olanları, kangal gibi 1000 kg. olarak sarılıp satılmakta, 10 mm.'den daha büyük çaplı olanlar ise alıcı talebine göre 6 ila 15 metre arası uzunluklarda kesilmektedir. Üzeri sarmal şeklinde olan nervürlü inşaat demirinin düz inşaat demirinden farkı, betona daha iyi tutunmasıdır.

Düz İnşaat Demiri: 12 ila 32 mm. arası çaplarda üretilen bu çubukların boyları, talebe göre 6 ila 15 metre arasında kesilmektedir.

Filmaşın (Kangal): 5.5 ila 16 mm. arası çaplarda üretilen filmaşınlar, tel, tel kafes, tel hasır kaynaklı ızgara, çivi ve elektrot üretiminde kullanılmaktadır.

Orta ve Ağır Profiller: Yüksekliği 80 mm. ve üstünde olan I, U, H gibi kesitli profiller, uzun kenarı 80 mm. ve üstünde olan eşitkenar ve çeşitkenar köşebentler ve yüksekliği

100 mm. ve üstünde olan maden direği profilleri ve benzerleridir. Orta ve ağır profiller gruplarını aşağıdaki gibi ayırmak mümkündür:

160 mm. ve üstündeki I, U, H vb. profiller,

120 mm. ve üstündeki köşebentler ve

200 110 mm. ve üstündeki maden direkleri orta profilleri,

daha büyük edatlardaki profiller ise, ağır profilleri oluşturmaktadır.

Vasıflı Çelik: Farklı kesit, nitelik ve kalitelere sahip yüzlerce vasıflı çelik ürün çeşidi bulunmaktadır. Bu ürünlerin çoğu birbirleriyle ikame edilememektedir. Ancak bu önaraştırma kapsamında söz konusu ürünlerin ayrıntısına girmeye gerek görülmemiştir.

Uzun demir çelik ürünlerinin kendi içinde bir değerlendirme yapıldığında farklı alt pazarların bulunduğu görülmektedir. Özellikle talep ikamesi kısmen de arz ikamesi düşünüldüğünde “kütük”, “nervürlü inşaat demiri”, “filmaşın”, “profil”, “vasıflı çelik” gibi alt pazarlar bulunmaktadır.

210 Yukarıda yapılan açıklamalar ışığında ilgili ürün pazarı genel olarak “uzun demir çelik ürünleri” olarak kabul edilmiştir.

I.1.2. İlgili Coğrafi Pazar

İlgili pazarı oluşturan ürünlerin nakliye maliyetleri önemli sayılabilecek seviyelere ulaşabildiğinden, sektörde yer yer bölgesel pazarlar oluşabilmektedir. Ancak, sektörde üreticilerin hemen hemen tüm bölgelere satış yapabildikleri dikkate alınarak, önaraştırma kapsamında ilgili coğrafi pazar “Türkiye Cumhuriyeti sınırları” olarak kabul edilmiştir.

I.2. Yapılan Tespitler

220 Önaraştırma kapsamında temel olarak uzun demir çelik ürünleri fiyatlarında son zamanlarda meydana gelen artışların, teşebbüsler arasında 4054 sayılı Kanunu ihlal eden herhangi bir anlaşma ve/veya koordinasyon sonucu meydana gelip gelmediği araştırılmıştır. Bu kapsamda; Demir Çelik Üreticileri Derneği ile İçdaş Çelik Enerji Tersane ve Ulaşım Sanayi A.Ş., Habaş Sınai ve Tıbbi Gazlar İstihsal Endüstrisi A.Ş., İskenderun Demir Çelik Fabrikaları A.Ş., Çolakoğlu Metalurji A.Ş., Diler Demir Çelik Endüstrisi Sanayi ve Ticaret A.Ş., Ege Çelik Endüstrisi Sanayi ve Ticaret A.Ş., Kroman Çelik Sanayii A.Ş., Kaptan Demir Çelik Endüstrisi ve Ticaret A.Ş., İzmir Demir Çelik Sanayi A.Ş., Kardemir Karabük Demir Çelik Sanayi ve Ticaret A.Ş., Yazıcı Demir Çelik Sanayi ve Ticaret A.Ş., Ekinciler Demir ve Çelik A.Ş., Çebitaş Demir Çelik Endüstrisi

230 A.Ş., Nursan Metalurji Endüstrisi A.Ş., Erege Metal Demir Çelik Sanayi ve Ticaret A.Ş., Yeşilyurt Demir Çekme Sanayii ve Ticaret Ltd. Şti., Cer Çelik Endüstrisi A.Ş., Sivas Demir Çelik İşletmeleri A.Ş., Asil Çelik Sanayi ve Ticaret A.Ş. ve Çemtaş Çelik Makine Sanayi ve Ticaret A.Ş.’de raportörlerce yerinde inceleme yapılmıştır. Yapılan yerinde incelemelerde uzun demir çelik ürünleri fiyatlarındaki artışların taraflar arasında herhangi bir anlaşma ya da uyumlu eylem sonucu meydana geldiğine işaret eden herhangi bir bilgi ve belgeye rastlanılmamıştır.

240 Yapılan yerinde incelemeler dışında, ilgili pazarda son zamanlarda meydana gelen fiyat artışları dünya fiyat artışları ile karşılaştırılarak, pazarın değişen arz, talep ve maliyet yapıları ve fiyat artışlarının muhtemel kaynakları üzerinde durulmuştur.

I.2.1. Türkiye Demir Çelik Sektörü ve 2004-2007 Yılları Arası Sektörde Meydana Gelen Değişimler

Türkiye’de demir çelik sektöründe 2004 yılından bu yana önemli yapısal değişiklikler gerçekleşmiştir. 2004 yılında 22.802.002 (yirmiiki milyon sekiz yüz iki bin iki) ton olan toplam üretim kapasitesi, 2007 yılı itibariyle %50 gibi ciddi bir artışla 32.008.600 (otuziki milyon sekiz bin altı yüz) tona ulaşmıştır. Bu kapasite artışının önemli bir kısmı mevcut teşebbüslerin kapasite artışından kaynaklanırken, azımsanmayacak diğer bir kısmı ise sektöre yeni giren teşebbüslerden kaynaklanmıştır. Toplam kapasitedeki %50 artışa karşın sektördeki toplam ham çelik üretimi ise, 2004 yılındaki 20.069.616 (yirmi milyon altmışdokuz bin altı yüz onaltı) ton seviyesinden 25.753.650 (yirmibeş milyon yedi yüz elliüç bin altı yüz elli) ton seviyesine yükselerek %25 artış kaydetmiştir. Kapasitedeki daha yüksek oranlı artışa karşın 2007 yılında kapasite kullanım oranlarında düşüş gerçekleşmiştir.

Uzun demir çelik üreticileri açısından bakıldığında 2007 yılında gerçekleşen üretim rakamlarına göre teşebbüslerin payları %0,5 ila %13 arasında değişmektedir. Kapasite rakamlarına göre ise bu oranlar % 0,5 ila %14 arasında değişmektedir.

Demir çelik sektöründeki üretim ve tüketim rakamları incelendiğinde (Tablo 1) her bir ürün bazında üretimin tüketimi karşılama oranlarında önemsenecek düzeyde değişiklik gerçekleşmediği görülmektedir. Sektörün en önemli yapısal sorunlarından biri olan yassı ürünlerdeki talep fazlası ile uzun ürünlerdeki arz fazlasının halen varlığını sürdürdüğünü görülmektedir.

Tablo 1 - Türkiye Çelik Ürünleri Nihai Mamul Üretimi ve Tüketimi (ton)*

Ürünler	2004			2007		
	Üretim	Tüketim	Üretimin Tüketimi Karşılama Oranı	Üretim	Tüketim	Üretimin Tüketimi Karşılama Oranı
Uzun Ürünler	13.232.000	6.676.000	1.96	21.369.000	11.541.000	1.85
Yassı Ürünler	3.616.000	7.772.000	0.47	4.269.000	10.951.000	0.38
Vasıflı Ürünler	330.000	773.000	0.43	476.000	1.259.000	0.37
Toplam	17.178.000	15.221.000	1.12	26.105.000	23.751.000	1.09

* DÇÜD verileri kullanılarak hazırlanmıştır.

Diğer yandan sektörde gerçekleşen ihracat ve ithalat rakamları incelendiğinde (Tablo 2), 2004 yılından 2007 yılına geline süreçte sektörün daha fazla dışa açıldığı, sektördeki ürünlerin tamamına yakınında ithalat ve ihracatın arttığı gözlemlenmektedir. Özellikle yurtiçi üretimde arz fazlası olan uzun ürünlerde ihracat, %50’ye yakın bir oranda artış kaydetmiştir. Bu artış uzun demir çelik üreticisi teşebbüslerin dış pazarlara yöneldiğini göstermektedir.

Tablo 2 - Türkiye Çelik Ürünleri Dış Ticareti (ton)*

Ürünler	2004		2007	
	İhracat	İthalat	İhracat	İthalat
Yarı Ürünler	3.719.000	1.464.000	1.596.658	3.391.335
Uzun Ürünler	7.091.000	627.000	10.764.475	945.704
Yassı Ürünler	1.035.000	5,193.000	1.214.882	7.896.562
Vasıflı Ürünler	203.000	645.000	189.243	972.429
Toplam	12,048.000	7.929.000	13.765.258	13.206.030

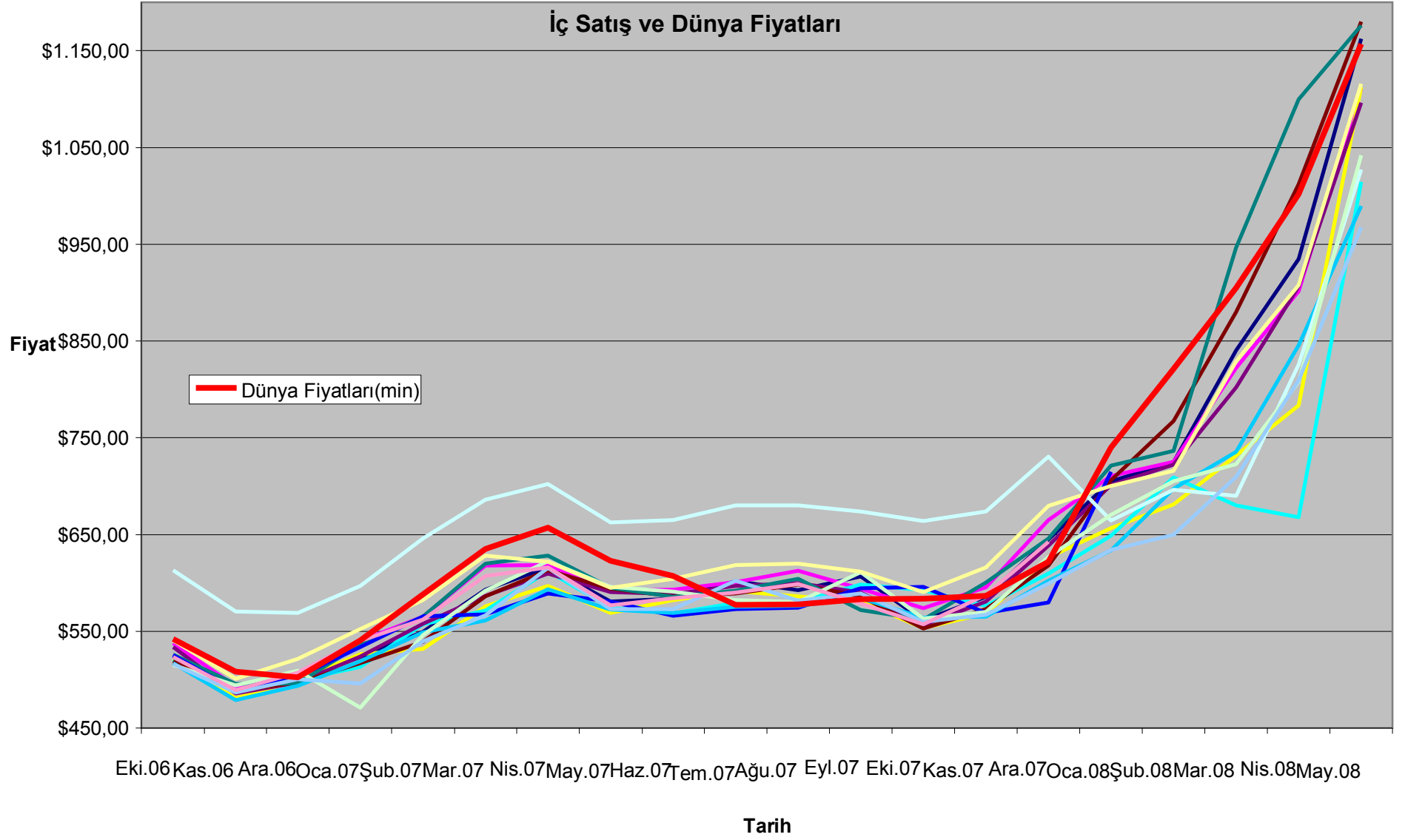
* DÇÜD verileri kullanılarak hazırlanmıştır.

280 Bunun yanı sıra yurtiçinde talep fazlası bulunan yassı ürünlerde de ithalatın %50'ye yakın bir oranda arttığı görülmektedir. İthalat ve ihracattaki bu artışlar, yurtiçi üretim ve tüketimdeki yapısal dengesizlik açısından olumlu bir gelişme olarak değerlendirilmektedir.

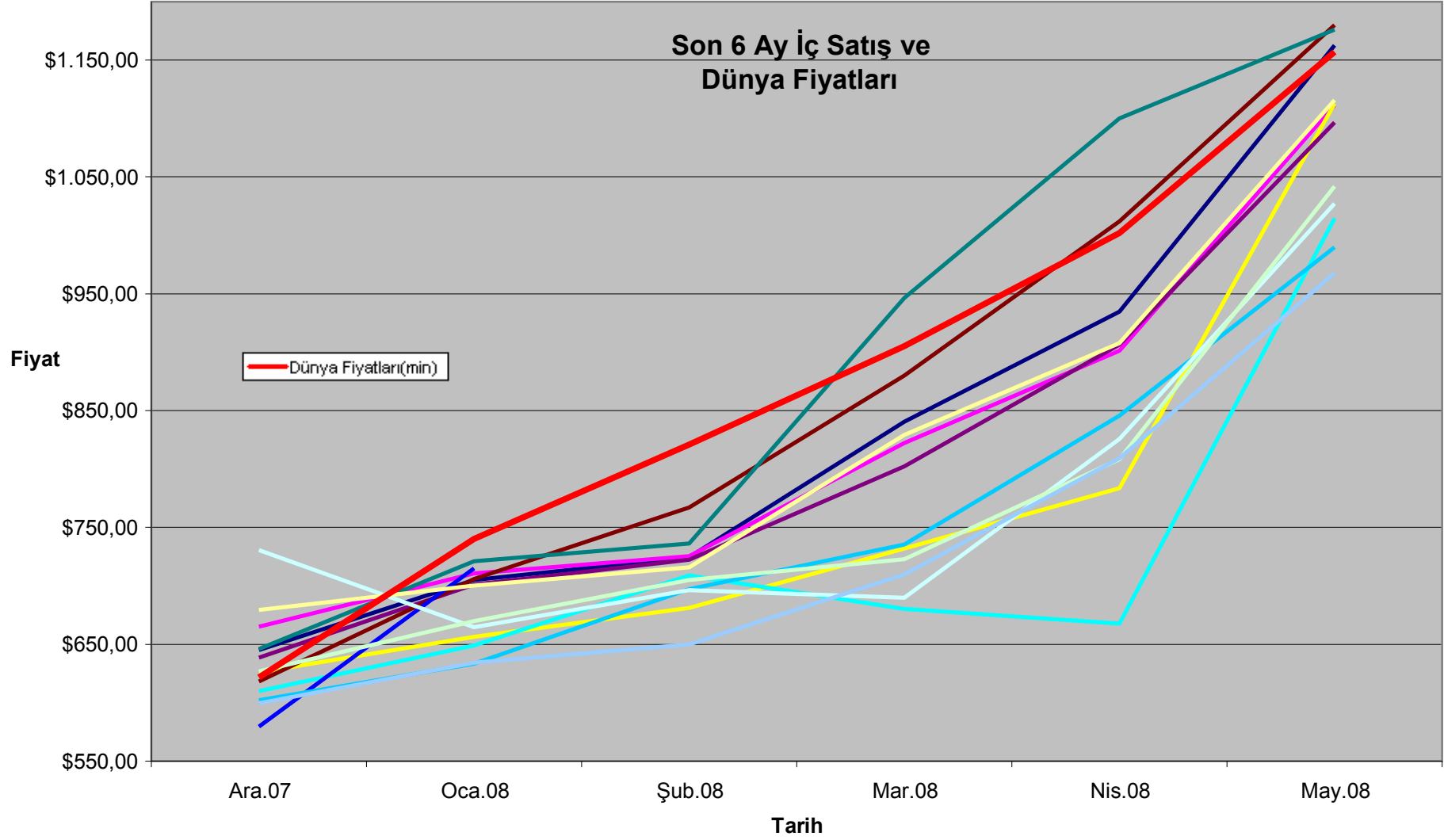
I.2.2 Fiyat Hareketleri

Önaraştırma kapsamında ilgili teşebbüslerden, aylık bazda 12 mm nervürlü inşaat demiri yurtiçi satış fiyatları (KDV hariç), hurda alım fiyatları ve demir çelik dünya ortalama fiyat bilgileri talep edilmiştir. Söz konusu verilerin değerlendirilmesi sonucu, 290 Ekim 2006 - Mayıs 2008 dönemine ait, 12 mm nervürlü inşaat demiri yurtiçi satış fiyatı (KDV hariç) ve ortalama yurtdışı satış fiyatı verileriyle oluşturulan fiyat grafiği Tablo 3'te yer almaktadır.

Tablo 3'te yer alan grafik incelendiğinde, fiyatların Ekim 2006'dan Aralık 2007'ye kadar göreceli olarak istikrarlı bir seyir izlediği görülmektedir. Bu dönemde ortalama yurtiçi fiyatlar 530-630 ABD Doları/ton civarında gerçekleşmiştir. Bununla birlikte fiyatlar Aralık 2007'den başlayarak Mayıs 2008'e kadar ortalama %74 artarak 630 ABD Doları/ton'dan 1100 ABD Doları/ton civarına çıkmıştır.

Tablo 3 - Ekim 2006-Mayıs 2008 Dönemi Yurtiçi ve Ortalama Yurtdışı Fiyat Grafiği (\$/ton)

Tablo 4- İç satış ve dünya fiyatları (\$/ton)

Tablo 4'te ise uzun çelik fiyatlarında Aralık 2007'de başlayan hızlı artış trendi daha açık bir şekilde görülmektedir. Yine grafik incelendiğinde; tamamıyla paralel bir seyir izlemese de yurtiçi fiyatlar ile dünya fiyatlarının aynı yönde hareket ettiği ve bu dönemde dünya fiyatlarının yurtiçi fiyatlarının genellikle üzerinde olduğu anlaşılmaktadır.

310 Bu çerçevede yukarıdaki tablolardan söz konusu dönemde teşebbüslerin yurtiçi fiyatlarının aynı yönde bir seyir izlediği ve yurtiçi fiyatlardaki genel eğilimlerin yurtdışındaki dalgalanmalarla paralellik gösterdiği görülmektedir. Bununla birlikte yukarıda belirtildiği gibi yapılan yerinde incelemelerde, teşebbüslerin fiyatlarının aynı yönde seyir izlemesinin, teşebbüsler arasında 4054 sayılı Kanun'u ihlal eden herhangi bir anlaşma ve/veya koordinasyon sonucu meydana geldiğini işaret eden herhangi bir bilgi ve belgeye rastlanılmamıştır.

I.2.3. Fiyat Artışlarının Muhtemel Kaynakları

320 Uzun demir çelik ürünleri fiyatlarının son zamanlarda gösterdiği artışların değerlendirilmesinde, bu ürünlerin arz ve talep koşullarına bakılması büyük önem arz etmektedir. Bu çevrede, dünya demir çelik sektörünün durumu, bu ürünlerin maliyetlerini etkileyen unsurların arz ve talep koşullarının değerlendirilmesi ve diğer dışsal ekonomik faktörlerin göz önüne alınması gerekmektedir.

I.2.3.1. Dünya Demir Çelik Sektöründeki Gelişmeler

330 2000'li yılların başıyla beraber dünya demir çelik üretim ve tüketimi önemli ölçüde artmıştır. Dünya ham çelik üretimi 2000 yılında 847,6 milyon ton iken 2007 yılında %58 artarak 1.343 milyon tona ulaşmıştır. Bu dönemde dünya demir çelik ürünleri tüketimi de artmıştır. Dünya ham çelik tüketimi 2000 yılında 845 milyon ton iken 2007 yılında 1.230 milyon tona ulaşmıştır.

340 Diğer yandan Türk demir çelik üreticilerinin en önemli ihracat bölgesi olan başta Dubai olmak üzere Ortadoğu ve Arap ülkeleri, petrolden elde edilen yüksek gelirlerin bu ülkelerin inşaat sektörlerini canlandırması nedeniyle önemli ölçüde talep artışı meydana getirmişlerdir. Bu durumun demir çelik ürünleri fiyatlarının yükselmesi yönünde önemli bir baskı meydana getirdiği açıktır. Ayrıca, dünya ekonomisinde önemli bir yeri olan Çin'in, yüksek büyüme hızına sahip olması demir çelik ürünleri fiyatları üzerinde artış yönünde yaratmış olduğu baskı da dikkate alınmalıdır.

Tablo 3'teki dünya fiyatlarının genel seyri incelendiğinde, fiyatların Ekim 2006'dan Aralık 2007'ye kadar göreceli olarak istikrarlı bir seyir izlediği görülmektedir. Bu dönemde ortalama dünya fiyatları 540-620 ABD Doları/ton civarında gerçekleşmiştir. Bununla birlikte fiyatlar Aralık 2007'den başlayarak Mayıs 2008'e kadar %84 artarak ortalama 620 ABD Doları/ton'dan 1157 ABD Doları/ton civarına çıkmıştır. Bu eğilim yurtiçi demir çelik fiyatlarıyla da koşutluk göstermektedir.

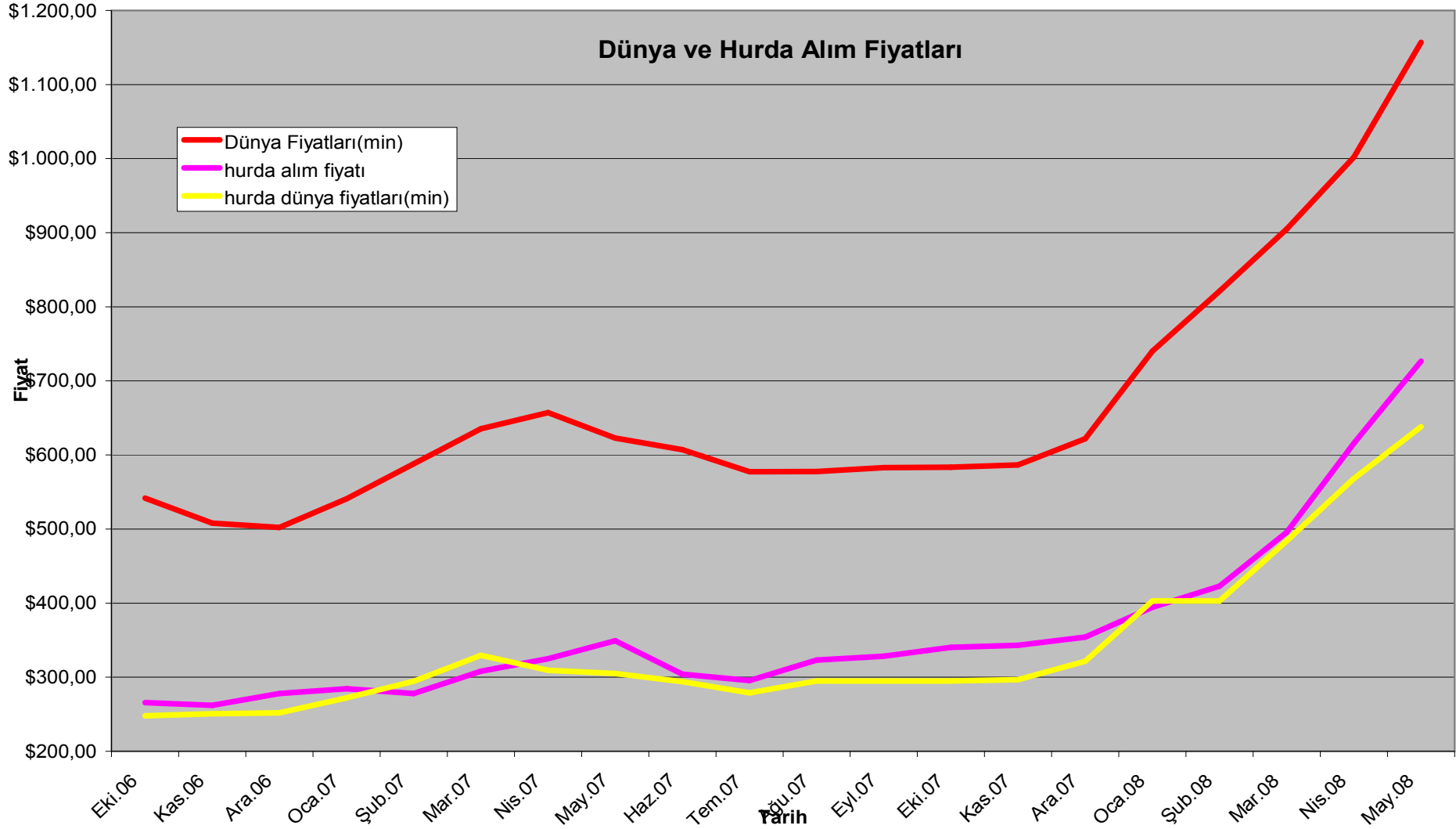
I.2.3.2. Demir Çelik Girdi Maliyetlerinin Durumu

350 Elektrikli Ark Ocakları ile demir çelik üretimi maliyetlerinin kabaca %70'ini hurda, %15'ini enerji, %7-8'ini feryolyaj malzemeleri ve geri kalanını da silikon ve işçilik kalemleri oluşturduğu kabul edilmektedir.

360 Tablo 5'te görüldüğü üzere bilhassa son dönemlerde hurda fiyatlarında yüksek oranlı artışlar olmuştur. Tabloda yerli çelik üreticilerinin önemli bir girdisini oluşturan hurda fiyatlarının seyri dünya hurda fiyatları ile birlikte gösterilmektedir. Yerli hurda alım ve dünya hurda fiyatlarının Ekim 2006'dan Aralık 2007 ye kadar yurtiçi nihai ürün fiyatlarında olduğu gibi istikrarlı bir seyir izlediği fakat Aralık 2007'den itibaren hızlı bir artış eğilimine girdiği anlaşılmaktadır. Her iki fiyat düzeyinin söz konusu dönemde izlediği seyir bakımından kayda değer bir farklılık arz etmediği kabul edilebilmekle birlikte, hurdanın tedarik kaynağının ithalat ağırlıklı yapısı dikkate alındığında fiyatlar arasındaki uyum normal karşılanabilecektir.

370 Öte yandan, bir diğer maliyet kalemi olan feryolyaj malzemelerinin fiyatı da önemli ölçüde artmıştır. Son dönemlerde feryolyaj malzemelerinin fiyatı 500 ABD Doları/ton'dan 2500 ABD Doları/ton'a çıkmıştır. Bu durumun da yine hurda fiyatlarında meydana gelen artış gibi demir çelik maliyetlerini artırarak fiyatların yükselmesine yol açtığı anlaşılmaktadır.

Tablo 5 – Hurda Demir çelik grafiği (\$/ton)

I.3. Değerlendirme

380

Önaraştırma kapsamında yapılan incelemeler ve yukarıda yer verilen değerlendirmeler ışığında;

- Uzun demir elik ürünleri yurtiçi satış fiyatlarında son dönemlerde önemli artışlar yaşandığı, özellikle son beş ayda %74 arttığı,
- Söz konusu fiyat artışlarının dünya uzun demir elik satış fiyatları ile paralellikler arz ettiği,

390

- Aynı dönemde uzun demir elik ürünlerinin en önemli maliyet kalemi olan hurda fiyatlarında da demir elik ürünleri fiyatlarına paralel artışlar gözleendiği,
- Yapılan yerinde incelemelerde, yurtiçi demir elik ürünleri fiyat artışının teşebbüsler arası rekabeti kısıtlayıcı anlaşma ya da uyumlu eylem sonucu olduğuna ilişkin herhangi bir delil tespit edilemediği

hususları dikkate alındığında incelenen teşebbüslerle ilgili olarak soruşturma açılmasına gerek olmadığı sonucuna varılmaktadır.

400

J. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre; uzun demir elik ürünleri fiyatlarında son dönemlerde önemli fiyat artışları yaşanmasına karşın, bu fiyat artışlarının ilgili pazarda faaliyet gösteren teşebbüsler arasında 4054 sayılı Kanunu ihlal eden herhangi bir anlaşma ve/veya koordinasyon sonucu meydana geldiğini işaret eden bilgi ya da belgeye rastlanmadığından, haklarında önaraştırma yapılan teşebbüslere ilişkin olarak 4054 sayılı Kanunun 41. maddesi uyarınca açılmasına gerek olmadığına, şikayetlerin reddine OYBİRLİğİ ile karar verilmiştir.